Judicium Universitatis Praguensis ad Instantiam R.mi Patris Generalis Admodum RR. PP. Franciscanorum de Observantia, quo refutatur duplex Responsum sparsum in Vulgus contra Titulum Immaculata conceptio Beatissimę Virginis —

Cum apud multos in Aula Romana rumor quidam subobscurus cepisset spargi quasi Sanctę Inquisitionis Congregatio novum quoddam condidisset Decretum, quo à fidelibus, maximè verò in officio de Immaculata Concep.ne à Sixto quarto confirmato dici amplius inhibebatur Immaculata Conceptio, datus dicitur eidem S.tę Congregationi libellus supplex, quo eadem Congregatio humiliter rogatur ne totius orbis Christiani in B.mę Virginis Conceptionem pium affectum per hanc novam prohibitionem labefactari patiatur, neve fideles à prescripta iam ferè per ducentos annos possessione nulla nova urgente causa deturbentur.

Mirum est quam aspera in eum libellum responsa duo ab admodum RR. Patrib. Predicatoribus statim fuerint per Vulgus sparsa quibus eandem Sanctam Congregationem in Concepto Decreto Affirmare totis viribus contendunt. Horum responsionum exemplar venit ad manus meas, libenter habuissem, si ipsum supplicem libellum licuisset etiam legere, ut maiori cum fundam.to de utroque Judicium ferre, causa ex integro cognita, potuissem. Quia tamen et Superior authoritas et in B.mę Virginis Immaculatam Conceptionem affectus me sine ulteriori mora ad libellum illum propugnandum determinant, dicam sincerè quę in responsis illis duobus minus efficacia, non nihil duriuscula et aliquantulum acerba mihi visa fuerunt, ac tandem ostendam nihil penitus in eis esse, quod ad novum Decretum condendum inducere Prudentem aliquem possit, Ideoque nisi aliundè graviores aliquę obijciantur causę, iurè meritò per libellum supplicem peti talis novi Decreti (si fortè datum illud sit) abolitionem. De Concep.ne verò ipsa nihil omnino dicam quia id esset totum extra presentem quęstionem. §. Cl. Huius Judicij occasio. Dicitur in eo responso extare iam Decretum Sanctę Romanę Inquisitionis de mutat.ne eius tituli. Additur, Consilia Sanctissimę Inquisitionis tenenda, non scrutanda à fidelibus esse, id quod in libello suppliti minus rectè

UNIVERSITARIA

consideratum dicitur. Deinde ut Em.mos D.nos Cardinales in suas trahant illius responsi Auctores addunt, horum Authoritatem et prudentiam tan[...] que Vniversali Lege decernunt, nec indigeant propugnatore, nec impugna[...] mittant, nihilominus aliqua se suggesturos promittunt, quibus Decretum [...]simum, ad necessarium esse probetur.

De huiusmodi Decreto apud nos in Germania auditum penitus nihil et [...]bile nobis uidetur, quod cum S.ta Vniuersalis Inquisitio Romana cum prim[...] Decretum generale pro tota Ecclesia constituit, etiam in rebus Leuioris Longe m[...] statim ad Archiepiscopos, Primates, et Episcopos Catholicos illius exempl[...] mittat ut Christi fidelibus de illo constare opportune possit. hac tamen nihil omnino hucusque significauerit et Verò cum Patres Dominicani in su[...] dicant, eam reuocationem necessariam maxime fuisse ut possimus respondere [...]ticis obijcientibus nobis, ea celebrari à Catholicis festa, de quibus certi non s[...] fecto maxime necessarium fuisset Decretum hoc in Germania dirigere, ub[...] ticis etiam maxime agitur et ubi necessitas eius mandati urgere summe [...]

Cum Igitur S.ta Congregatio prudentissima, ac auentissima ad fidei augu[...] hoc non prestiterit, uehemens profecto multis ingeritur suspicio, quasi dec[...] subreptitium omnino fuerit, et uerò à viris grauissimis audiui ita repu[...] tamen de hoc puncto nec Verbum dicam, quia si illegitimum est illud Dec[...] optime id ipsa S.ta Congregatio noscet, et de puniendis adulteris illius p[...] sollicita erit.

Circa eam Clausulam primam, miror uehementer, quod cum Admodum R.R. [...]minicani ipsi primi preiuerint nobis omnibus exemplo Vrgendo fortissim[...] Congregat.ni in reuocatione Clausule ab ipso Christi Vicario (qui sine d[...]ris Longe est Authoritatis, quam Emin.mi Cardinales) ab ipso inquam, [...] Vicario Sixto Quarto per publicum Decretum concessit, nunc tamen tam [...]tienter ferant, ab alijs peti reuocationem noui huius Decreti et in integ[...] Pontificie Constitutionis restitutionem. An illis supplicare licebit a [...] Papa ad Congregat.m et reliquos inconsiderates nominare audebunt, dum [...] ad Summum Christi Vicarium supplicant?

[S]ed ut a capite descendam ad calcem, mirari tertio debeo predictos Patres in [e]jus scripti ultima periodo timere ne si ad Instantiam cuiusdam Magni Prin=cipis Decretum Congregationis uel reuocetur, uel infirmetur; eo ipso obedientia que eidem Congreg.ni Sanctę debetur in alijs rebus minuatur. hoc enim exemplo (inquunt) Improbus quisque de eorum decretorum firmitate, uel irreuocabilitate poterit dubitare. Dixi mirari me hanc formidinem, cum ijdem Patres sine ullo prorsus timore, ne eorum exemplo improbus quisque de Pontificiorum decretorum ualiditate, aut irreuocabili=tate dubitare presumat, ausi sint a Congreg.ne S.ta postulare ut ad Instantiam ipsorum, qui respectu totius Corporis Ecclesię nec millesimam partem conficiunt, reuo=cetur Decretum, quod dixi a Sixto quarto concessum. Nec curarunt Patres Domini=cani, an inde reliquus Populus Catholicus, qui totus summo sensu eam ablationem Vocis accipit, uehementer esset contristandus nec ne.

[No]n uiolantur Decreta, quando ab ipso Legislatore reuocantur, sed quando eis non reuocatis non obeditur. Rev.di Patres Franciscani Ecclesię obedientissimi filij non cogitant Ecclesię Decreta respuere, imo quia ea uenerantur, rogant ut illa reuo=centur, ne uel minimam habeant inobedientię occasionem. An Abrahamus au=diet improbus Contemptor Decretorum non iam Congregationis, sed ipsius Dei imme=diate secum loquentis eo quod sexies, aut septies a Sent.a Dni in Sodomitas lata supplicauerit humilis? Non est ergo quod hinc terrorem incutiant Doctissimis, Prudentissimis, Eminentissimisq Cardinalibus, quominus non ad unius tantum magni Principis, sed ad totius fere Orbis Christiani summum desiderium et Sanctissima Vota, reuocare possint Decretum hoc quod ut dixi uehementer Catholicos fere omnes exulcerauit etiam illos, qui adhuc tale Decretum pro=diisse non credunt, sola enim uel leuissima mentio illius animos turbat in Beatam Virginem sincere affectas.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

[S]2.dus Precipuum Punctum discutitur.

[Il]lud quidem satis prolixe ab Authoribus deductum ad hoc precise deducitur. Quod Summi Pontifices Varia, et diuersa decernant pro temporum et Locorum diuersitate, Cumq iam post Gregorij XV. Bullam, qua omnibus inhibetur, ne

deinceps festum Concep^tionis^ celebretur nomine Sanctificationis sed solum Conce

putant si eidem Voci addatur, Immaculata, eo ipso iam damnatam suam sri

Unde addunt Gregorij XV. Decretum non fuisse ea ratione latum, ut solos Dominicanos

res, ne Sanctificationis nomine uterentur, sed fuisse Universale ad omnes fi

Decretum erat Universalis Pastoris, ac proinde omnes ligans, omnes instru

uoces omnes preter, Conceptionem excludens.

Cumque Immaculata sit uox distincta à Voce, Conceptio, necessum est, inquiu

qui eam addit, nouam addat Vocem et eo ipso contra Gregorij XV. Bullam

delinquant, aiuntque omnia illa, quae de Sixto quarto et alijs Pontificibus an

rium XV. afferuntur circa titulum Immaculatae Anachronismi fallaciam

Crediderām, tam grandem conatum in odium, ut dixi, ferè totius Christiani Orbis,

uiori ac solidiori fundam^to^ nixum, iam uerò arundineum solum agnosco, im

plane, ut patet à pura, puta Vocis equiuocatione desumptum. Quod eni

rius XV. manifestè decreuit solum, ad excludendam uocem Sanctificatio,

ad adiectiuam Vocem Immaculata ut fucum hominibus facerent, transtulere

quo aduerte, quando de alicuius personae, aut rei etiam inanimatae nomine lo

homines (siue docti illi sint, siue Vulgares) nec per somnium agere de Voci

uis, sed purè purè de substantiuis, sic si interroger, quod sit nomen filij

mi heredis Verè. Respondeo Isaac, si interroger rursus habet ne aliud n

Respondeo cum omni Veritate et Scriptura non aliud habet, quam Isaac;

rar, an Apostolus frater Petri habeat aliud nomen, quam Andreas? Res

uerissimè nullum aliud habet. Hoc autem, si de Mattheo roger, dicere n

quia hic etiam dicebatur Leui et ullum aliud habeat, Respondeo non habet.

queso hinc unquam tam lepidè argumentatus est ut intulerit, neque Isaacum

dici Sanctum, obedientem, filium Abrahami et similia, quia hoc de illo

illi plura nomina tribuere, qui iuxta Scripturam Unicum habuit? Quis inde

intulit non licere Andream Vocari Apostolum Sanctum Deo charum? Quid

dico de Mattheo et alijs? An dum Iacob rogauit suum collucatorem indicare s

nomen et ille respondit. Cur queris nomen meum quod est mirabile? audebi

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

per illud nomen adiectiuũ *Mirabile* declaratũ esse nomen Saluatoris, cum
fuerit potius summa nominis occultatio ut si dicerem Dei nomen esse ineffabile
profecto et si nomen adiectiuũ adferã, iuxta omniũ tamen hominũ sensum
occultè tego potius nomen Dei, quã illud declaro. Pontifex ergo noluit ibi
adiectiua excludere, quę ei Voci Conceptio possunt apponi hoc enim esset plane
ridiculũ et omnino indignũ definitione Pontificis, alioquin nõ liceret nobis
dicere; O desiderata toti Orbi Conceptio Virginis etenim etiã Tõ desiderata, nõ
minus est aliud nomen adiectiuũ, quã sit Tõ Immaculata. Quod enim Tõ
desiderata, nihil significet contra Patres Dominicanos ubi significat uox Imma=
culata est penitus impertinens ad argumentũ ex Bulla Gregorij XV. ab his for=
matũ. Nam Bulla non dicit, Non Vtaris alio nomine, si sit contra Patres Do=
minicanos. Si Verò contra illos nõ sit, Vtaris, quo Velis. Hoc Pontifex ibi non
dicit, sed absolutè *nõ Vtaris alio nomine*: Quod si Vox *Immaculata* est aliud
nomen esto adiectiua sit uox et ideo rejicit à Pontifice, profectò et Vox desiderata
et uox felix, et Vox Sancta erunt alia nomina, ac proinde etiã prohibita per
Bullam Pontificis, tota enim Ecclesia, quę post eã Bullam adhuc vocat Concep=
tionẽ Stã. incurrisse dicenda esset censuras à Gregorio ibi impositas, quo nihil
absurdius fingi potest. Nam Instantiã à Voce Sancta, qua Ecclesia utit in
Octauo Responsorio officij Concepnis. attulere quidẽ hi Patres ad aliud intentum,
et assignarunt disparitatem, ea tamen (quęcumq sit, de qua infra) non est
pro *puncto* in quo iã Versamur; Non enim nunc disputamus nisi precise an
liceat alio nomine adiectiuo uti cũ eo substantiuo Conceptio. Ad hoc autẽ propo=
situ, cũ nõ minus *Sancta*, quã *Immaculata* sit uox seu nomen distinc=
tum profectò, quidquid desudent nõ poterunt ostendere quomodo ea prohi=
bitio Gregorij debeat aliqua adiectiua, excludere, alia nõ, nisi dicant, Volu=
mus excludi ea, quę sunt contra nos non quę pro nobis aut saltem nobis non
nocua; hic tamen Bullas Pontificũ explicandi modus indignus plane est
Viro Catholico et ab omnibus exsibilandus. Hęc tam manifesta responsio ex
integro euertit Aduersariorũ Achillẽ. Accedit autẽ ea ratio moralis, quę quolibet
non preoccupatũ nimia suę opinionis tenacitate certissimè conuincit. Ea uerò est

171

totam illam Bullam Gregorij XV. adeò fuisse contra Patrum Domin
opinionem, ac in favorem Immaculatæ Conceptionis: ut nec quidem privatim inte
permiserit asserere B.mam Virginem fuisse in peccato conceptam. Ex qua t
prohibitione, multi tunc intulere, eam sententiam iam esse damnatam; nam
ob vitandum scandalum aliquando fuerit prohibitum in Ecclesia opinionem
probabilem publicè docere, at nec quidem privatim de opinione prob
nunquam fuerat in Ecclesia prohibitum, nunquam audita huiusmodi sub
mis penis inhibitio. Adeoq consideratio hæc multos perculit, ut paulo
Pontifex noua Bulla correxerit eum rigorem et Patribus Dominicanis
fecerit de sua opinione privatim tantummodo discurrendi. Hinc evident
mentior, In Bulla adeò illis extremè contraria quomodo prudens aliquis
credere sibi poterit in mentem uenisse Pontifici, maximè infirmare sentent
ram toti ferè Ecclesiæ comunem, prohibendo, ne permissa ad illam dicam Im
culata Conceptio, amplius uetrenq fideles? Profectò id alienissimum
à mente Gregorij totus ipse Bullæ contextus declarat.

Quod verò obijciebant, Pontificem, quia Caput Universale, non prò solis Dominic
prò tota Ecclesia preceptum ibi tulisse et si in logico rigore sat leviter ded
neq enim tenetur Pontifex, estò Caput Universale sit, in omnibus suis B
tota Ecclesia loqui, sepe enim ad unam Religionem aut alteram aut etiam
Monasterium unamue personam Bullam aliquam dirigit, et si, inquam, m
bene deductum sit, à me tam nunc libenter admittitur. Loquitur ig. B
cum tota Ecclesia, quia nemini permittit (siue Dominicanus ille sit, siue
cumq alius) uti in officio Voce Sanctificationis. At rogo hos Patres, qua
apparentia ausi sint inferre: loquitur cum omnibus. ergo prohibet ne d
Immaculata Conceptio, Sancta Conceptio! Ego hunc modum discurrendi
quem hucusq in scholis audivi. Illud tamen mihi in ea responsione placu
ipsi Patres Dominicani fateantur se solos contra Immaculatam Concep
B.mæ Virginis stare aiunt enim, Falluntur, qui putant solos Dominicanos
Bulla Gregorij ligare, ubi supponunt sine dubio, nullos alios esse, qui non
illud Immaculatæ auersentur, nisi se.

Con

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

forte uel hoc solum sufficere deberet ut ab hac opinione desisterent.

Hanc obiectionem ex multitudine Votorum pro Immaculata Concep.^ne tetigere, quidem illi, nec sunt Veriti respondere suffragia in hoc puncto non numeranda, sed ponderanda esse, ac si dicerent. Fatemur quidem nos num.° esse millesimam partem Christiani Orbis, at si Vota nostra libentur, sola illa plus ualebunt, quam tota Ecclesia; Doctores soli nos sumus quam omnes omnino Ecclesiastici tam Regulares, quam Seculares. Deinde nostri Laici et si num.° paucissimi, pietate tamen totum excedunt Catholicum Vulgus, ut proinde in Vnum sola Vota nostra accepta, siue â pietate, siue â Doctrina plus ualeant quam tota reliqua Ecclesia. Hanc responsionem si ab alieno ore (iuxta Spiritus Sancti preceptum, Laudet te os alienum, et non os tuum) prolatam uidissem licet incredibilis illa uideatur, subdubitare non cepissem, uera esset nec ne, at ipsi hoc de se soli testimonium adferant, uix possum induci, ut uel audire patienter illud possim.

Quod bilem uel ipsi patientissimo Iobo mouere potest, illud est, quod ad confirmandum hoc de se exregulis humilitatis testimonium, scilicet, solos se pondere preualere toti Ecclesie, ausi sunt adducere dictum illud Hieronymi Vniuersus Orbis Arianum se esse miratus est. Ergone totam nunc Ecclesiam cum Hereticis, sed solos cum Catholicis comparant? scilicet opportunissimè? Ergone Summi ipsi Pontifices Hereticis os aperiunt ut opinionem suam publicè doceant, et claudunt è contrario Catholicis ne mutire audeant? Illi g.° soli Catholici, contra quos tot Pontifices suas Bullas edidere. Nos Heretici, pro quibus è contrario laborant Pontifices? Credideram solum Pontificem errare non posse ceteros errori subiectos. Iam uideo in hac similitudine Dominicanos esse Catholicos, Pontifices Verò cum tota reliqua Ecclesia Hereticos; optimam scilicet adduxerunt similitudinem; Post definitam enim â tota Ecclesia in Nominatissimo illo 318. Episcoporum Concilio Niceno Equalitatem filii Dei cum Patre post millies reiectum Arium quando si uel Vnus tantum mansisset Athanasius, ceteri uel inuiti fateri debebant se esse Hereticos, quid mirum si multitudo Arianorum pro nihilo fuerit estimata? Qua ergo fronte Immaculate Concep.^nis Propugnatores cum Arianis comparare non sunt ueriti.

illorum sententia adeo non definita est ut vix privatim eam defendere lic
in templis in Cathedris coram ipsis Pontificibus cum plausu excipitur. Illi ne
sima Ecclesie pars unus tantus ordo, in quo velut oves unus post alterum
ulteriori ratione saltarunt. Nos ex omni omnino Ecclesie Militantis ordin
cum quibus ipsi Pontifices sentiunt, esto rem non definiant, nos qui solius
amore, cum tamen in alijs questionibus adeo simus discordes in hoc tam
fide consentimus, non animo obstinati unius Doctoris testimonium defend
ob Gloriosissime Virginis excellentiam propugnandam, Nos inquam, v
Dei Catholici. Sed nec notare voluere Hieronymum in eo dicto Rhetorica
figura, cum certo certius sit etiam tunc, licet Orientis maior pars ob H
Imperatores gravissimis supplicijs ad Arianismum cogentes, eis adhe
dente tamen ipsum, in quo cum Summo Christi Vicario vera semper stetit
tholicissimum etiam tunc fuisse. Erat Catholica tunc Gallia tota, erat
Italia, erant et partes Germanie, que Christianam fidem iam susceperan
ergo verisimilitudine eam instantiam auferre hi Patres? Si multitudinem m
querebant, dicere melius sane poterant, totum Orbem esse etiam nunc Ma
aut certe gentilem, si cum exiguo numero Christianorum comparetur; sumus
multitudine in materia fidei agendum, sed gravitate, ideoque eis non solum m
nos, sed Sanctissimam, Doctissimam, Prudentissimam, nullo animo ab indu
preconcepto, sed rationibus sine passione libratis in unum convenient
mus, quid ergo in contrarium iam vel Arius, vel Mahometes, vel de
sed ut ad substantiam questionis iam redeamus, sit.

§. Tertius.

Ostenditur Bullam Gregorij quocumque modo accipiatur; nihil emin
ad Intentum presens.

Attendamus iam hos minus bene quesiuisse modum in scripto dum inter eam Vo
Immaculatam et Sanctam distinctionem fecerunt, dum aliud esse nunc stat
ante Bullas Gregorij XV. in ordine ad illas Voces sibi imaginati sunt, a

184

probemus, nullum Anachronismum apud nos esse nullamque specialem occasionem uel titulum nunc mutandi, quae prius non fuerit, nisi forsan quod ipsi uideant magis in dies preualere nostram opinionem ideoque pro se nunc noua emendicent argumenta.
Vt ergo, quod promisi, praestem euidenter. Rogo quid Pontifex Gregorius per Vocem illam Conceptio intellexerit? Tria tantummodo excogitari possunt eius significata; Vnum est ipsum primum ad rigorosum instans Conceptionis. Alterum est instans secundum, aut tertium, in quo Patres Dominicani fatentur Virginem Sanctificatam, potest autem et si secundum sit, dici Conceptio ad eum modum, quo quis non solum, dum primum bolum sumit, dicitur incipere comedere, sed etiam dum secundum et tertium, quia in his rebus moralibus ea, quae inter se uix distant, pro eodem usurpatur. Tertium denique potest esse significatum eius Vocis instans aliquod abstrahens a primo et secundo, et sic Pontifex ab utraque Sententia abstraheret.
[Pr]aeter haec tria nihil est excogitabile, quod illa uox Conceptio significet.
[Iu]m ergo ostendo quocunque modo ea accipiantur, nullam esse posse a Voce Sancta differentiam et inde reliqua, quae dixi, sequentur manifeste. Et inprimis si Patres Dominicani dicant a Pontifice Gregorio nomine Conceptionis significatum fuisse primum instans, eo ipso dant nobis manus. Nam cum idem Pontifex permittat illi Voci addo Sanctam ut diximus dici a tota Ecclesia et ab ipsis Dominicanis in Responsorio 8. eius Officij, iam eo ipso fatentur Pontificem dixisse, ac uoluisse a tota Ecclesia, etiam ab ipsis Dominicanis Conceptionem B.mae Virginis ipso primo instanti fuisse Immaculatam. Nam Sancta in primo instanti et praeseruata in primo instanti, et Immaculata in primo instanti idem omnino sunt tribus Vocibus. Vnde ulterius colligo pro eo primo instanti uoces illas Sancta et Immaculata nullam omnino diuersitatem habere, nec inde posse uel apparenter quidem dici, in alio statu esse nunc illas Voces quam ante Gregorium XV. fuerint.
[Q]uod si propterea Patres Dominicani aliud tentantes effugium dixerint a Greg.o XV. nomine Conceptionis non primum instans sed illud, quo proxime sequuta est Sanctificatio B.mae Virginis intelligi ut scilicet, illud etiam dicatur moraliter Conceptio, ut paulo ante explicuimus, Ego, ut uideant, quam non sim importunus exactor, sed liberalis donator et hoc illis omnino nunc permittam, quantum uis uideatur esse

UNIVERSITARIA

contra nos quoad substantiam sententiæ, pro argumento tamen, in quo sumus (ut tanquam boni Philosophi et Theologi, formaliter discurramus stiones à quæstionibus distinguamus) puto me etiam eo concesso evidenter reycere responsum Patrum Dominicanorum. Etenim, si tota Ecclesia nomine ex mente Gregorij non intelligit primum instans, sed secundum, in quo ipsis Dominicanis etiam fatentibus iam Virgo fuit Sancta et caruit iam Originali ergo eis, aut ulli alij nocere potest, quod pro eo secundo instanti dicatur Immaculata Conceptio. Et verò ipsi eam ita dicunt pro eo secundo instanti. permittent illi nobis dicere Nativitas Immaculata B.mæ Virginis, An iam possumus: B.ma Virgo ad Cælos sine Macula Originali assumpta de omnibus Sanctis id ipsum dicere iure meritò possumus et verò tenemur, licet olim fuerint maculati eo peccato, iam tamen ab eo sunt immunes hoc tempore sunt immaculati. Si ergo Vox Conceptio non accipitur à Pa primo instanti (de quo Patres Dominicani præcise affirmant eam fuisse Latam), sed usurpatur pro secundo, in quo iam eam dicunt mundam, San Immaculatam, cur quæso vocem illam reyciunt, cur sibi contrariam iudicant ipsum sonet formalissimè quod ipsi docent et nihil amplius! ac denique cur nostram magis nunc, quam ante Bullam Gregorij non erit licita illa. Denique si ideo dicant usurpari eam Vocem Conceptio à Pontifice abstracte minatè pro primo, vel secundo instanti, ut determinatur ad hoc, vel a iuxta diversas sententias eam proferentium et apud nos sonet primum apud illos sonet secundum tunc etiam nec in minimo eis poterit officere, q nobis addatur Immaculata et verò nec si ab ipsis Dominicanis adderet obesset. Nam illi dum dixerint Conceptio Immaculata, intelligent secun instans immaculatum, hoc autem est ipsissima eorum sententia, dum verò no mus Immaculata Conceptio, intelligemus primum instans iuxta nostram tiam. Vterque autem id dicemus ex Voluntate Pontificis, ac proinde nec nobis, nec nos illis nocere ullo modo poterimus.

Vides ergo quomodocumque vox illa Conceptio dicatur à Pontifice usurpata, aut u præcepta nullum omnino habere Ius Patres Dominicanos, ut conquerantur tur illi Immaculata?

..VERSITARIA DE ..ANADA

ad si huic tam claræ deductioni responderint, Verissimum quidem esse discursum hunc
totum, si agendum præcisè esset cum hominibus Doctis ac literatis, at cum debitores simus
etiam Idiotis, si ad Vulgi manus ueniat officium eo titulo inscriptum Immaculata
Conceptio cum ex significatione communi Vocis illius Conceptio intelligat Vulgus solum
primum instans et uideat ex Pontificis approbatione additam Vocem Immaculata
profecto eo ipso iudicabit à Pontifice definitam eam Veritatem ut ergo huic falsæ sus=
picioni eatur obuiam nullatenus expedit eas Voces coniungi, habetque id maximè locum
quando in ipso libri titulo quem obuius quilibet legit ponitur illa uox. Hoc enim
effugium et nullum omnino est et iam non habet post Gregorij XV. Bullam speciale
misterium, ob quod specialiter etiam nunc debeat fieri ea mutatio, ut unice uiden=
tur Patres Dominicani prætendere, qui non aliter iustificare nunc possunt suam
importunam petitionem contra officium à ducentis ferè iam annis admissum, quam ali=
quam specialem nunc mutationis causam ostendendo quam desumunt ex ea Bulla Grego=
rij ut diximus, ergo si ostendo periculum in hac immediata responsione ab eis
allatum nec hilum quidem post illam Bullam creuisse, ex integro eis præclusero eorum
Unicum effugium. Sic igitur discurro. Quoad primam partem, Si Idiota vocem
Conceptio, ut sonat pro primo solo Instanti usurpat, ergo dum à me idem Vulgus
audit Sancta Conceptio, uel quia coram illo oratur illud octauum Responsorium
uel quia ego illi dico ità à Pontifice esse mandatum ut dicatur in officio uel quia
Ego imprimo libellum sub titulo de Sancta Conceptione (quem titulum mihi non pro=
hibent Patres Dominicani et sub quo admittunt posse imprimi librum etiam cum
approbatione Pontificis, cum in ipso Breuiario maximè à Pontifice approbato
ea duo coniungantur) profectò Vulgus audiens Conceptio Sancta et intelligens
ut dicitur primum instans statim intelligere debebit primum Instans Sanctum
hoc autem ipsissimum est et nihil aliud, quod per Vocem Immaculata poterat
Vulgus intelligere, ergo adhuc per eam solutionem nihil eminuitur de differentia
earum Vocum. Iam nunc probo secundum, scilicet neque hoc inconueniens uel in
minimo esse maius post Bullam Gregorij, quid enim oro te ea Bulla noui
efficit? quoad nos quidem nihil omnino ut enim nos in officio diceremus Conceptio
non Verò Sanctificatio, Bulla necessaria non fuit, quia sine ulla coactione, sed

161

spontaneé, sed liberé, sed cum Voluptate in honorem B.me Virginis sem
ante illam Bullam ita orauimus, ergo nos (quos Bulla illa omnino
si antea addere poteramus Immaculatam, poterimus et nunc et quidem
quo prius, solum ergo effecit Gregorius ut P.res Dominicani qui soli utebat
Sanctificatio, iam ea uti non possint. Hoc Unicé ea Bulla ad rem nrar
bit. Non urget tn eosdem P.res Pontifex ut dicant Conceptio Immaculata
non cogantur, cauebunt sane illi eam uocem adiungere, hoc posito rursus rog
audiens Vulgus à Dominicano Sacrum sub Voce Concep.nis, quod antea au
uoce Sanctificationis cum in eo sacro nihil audiat de Voce Immaculata
poterit decisam ut de fide à Pontifice Conceptionem Immaculatam? uel ne
mus sané si id colligit Auditor Idiota, non colligit ex voce illa Immac
iam dixi ab illis eam non proferri nec colligit id tunc ex eo, qd eam Voc
meo libello legerit, bené enim ille et si Idiota, scit, á me sentiri Concep
Immaculatam, ex quo Ego meo sensum (iterum rogo) magis nunc ille Idiot
ante Gregorium quidquam contra Dominicanos potest inferre? ergo neq in
maius inconueniens nunc, quam antea, ex eo quod in libello à me edito
officio, ut á me, non à Dominicanis recitando approbes illa uox. Et ue
tear, nec capere quidem possum. Unde his Patribus noui periculi nu
cies uenire potherit ratione officij de Nogarolis à Sixto quarto ap
Dico, ronem eius officij seu ronem Vocis Immaculatæ in eo officio adiunc
Conceptio, nam absoluté loquendo Bulla illa posset aliunde uideri p
peccam eosdem P.res omnino meruisse. Nam Pontifex Gregorius excl
Sanctificatio et precisé permittens usurpari Conceptio, uidet solum uo
gere primum plané instans, quod solum iuxta rigorem Vocis per eam
Cumq Ecclesia non celebret, nec recolat actionem factam in peccato et o
plané denotare ipsum primum instans fuisse Sanctum, maximé cum exp
Ecclesia addat deinde Sanctam Conceptionem. Et sané hoc argum.to
celeberrima quadam Vniuersitate longe ante Bullam Gregorij, incredi
cum ab insigni Doctore Theologo Ordinis Sancti Augustini quendam Do
tunc publicé defendentem (licebat enim id adhuc) Concep.nem Maculat

Virginis. Hæc difficultas, quæ ex Bulla maximè confirmatur non levis esset, nisi Pontifex in ea protestatus fuisset, se non velle ullum ei opinioni præiudicium afferre. At, ut ad rem nram revertamur tota ea difficultas independens est omnino ab eo, quod in officijs pro privatis Religionibus vox Immaculata coniungatur. Nullum ergo novum periculum post Bullam in coniunctione earum vocum fingi potest, quod non fuerit ante illam, ideoque concludo nullam esse causam cur rejiciatur, aut rejici petatur à Sancta et Universali Inquisitione illud officium, seu illa coniunctio vocum Immaculata Conceptio, quæ in officio continentur.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

§. Quartus

Rejiciuntur aliquæ evasiones.

Respondent primo, eam esse inter illas duas voces Sancta, et Immaculata, differentiam, quod licet re ipsa in idem recidant (id enim quod sanctum est, non potest esse graviter maculatum) illa tamen Sancta non ita exprimit præservationem à peccato sicut eam exprimit altera Immaculata, quæ cum sit negativa omnia excludit, hæc enim est quasi protestativa sententiæ communis, ac proinde tam potenter (inquiunt illi) urgetur ad satietatem usque, eius usurpatio ab Authoribus libelli supplicis. Unde quandocumque coniungitur cum altera Conceptio, statim significat primum instans, seu præservationem à peccato. Vel ergo ab ea abstinendum est vel saltem non est per positivam Ecclesiæ approbationem promovenda. Solutio hæc, etiam si maiorem aliquam habere videatur apparentiam, re tamen ipsa valde mihi frivola videtur. In primis enim ni Patres non bene supponunt vocem Sanctam esse terminum purè positivum, est enim vox tam negativa, quam Immaculata, esto simul sit affirmativa alterius rei (id quod non habet illa Immaculata) Negat ergo vox Sancta maculam affirmatque præterea positivum ornatum gratiæ, In primo convenit cum Immaculata in secundo differt, nam si homo nasceretur sine ullo peccato, esto non haberet gratiam sanctificantem, esset propriè Immaculatus non tamen esset Sanctus iuxta communem verò sententiam è contrario, si simul cum gratia habituali haberet peccatum habituale (quæ duo iungi posse saltem divinitus communior sententia docet) non posset

dici Sanctus, uti nec Immaculatus, ergo ad intentum nrum æquè negatiua

S.ta et uox Immaculata, si ergo Una excludit peccatum etiam pro prim

necessum est ut altera illud excludat. Sed age totam eam differentiam adm

Nos non agimus iam ut Pres Dominicani cogantur dicere Immaculata

Petimus tm, et quidem iustissimè ut etiam ex Authoritate Pontificis n

dicere non prohibeanr. Nunquid non ipsimet Pontifices dant nobis exp

facultatem positiuam ut concionemur, doceamus, cantemus, expressè, cla

ctè B.mam Virginem caruisse omni peccato Originali? quæ ergo ratio esse

ut non permittant nos in officio idem dicere obscurius? Etenim qd offi

approbatum est planè ad rem nram ridiculum. Nam etiam ipsæ Concion

approbatæ; hoc est Pontifex mihi fecit facultatem dicendi in toto Mu

Virgo non contraxit Originale est Immaculata etiam in primo Instant

rium dicere Dominicanis non licet, ergo approbat, qd ego dicam Immaculat

ergo me impediet id dicere in officio? Respondebis quia illa duo m

habent Authoritatem, est enim per modum cuiusdam definitionis, ideo lic

Concione aliqua asserere, quæ tamen in Sacro, et officio Ecclesia non a

Ratio autem ea potest esse. Nam qd Concionatores aliqua dicant bono

iuxta suam probabilem Sententiam, esto forEassis re ipsa uera non si

est magni momenti. At quæ in officio, Sacroue dicuntur, supponunt

omnino certa et ut talia ab Ecc.a approbari. Pro huius prætextus in

suppono id, quod puto esse apud omnes Catholicos certissimum scilicet, ecc

sit S.tum Fran.cum V.g. aut S. Dominicum, cum primum canonizantur esse in

esse Sanctos, nullo tamen modo omnia, quæ Ecc.a in eorum officio legit, ca

eo ipso de fide et ut talia uelle credi ab omnibus. Hinc fit ut cum ant

annos in Breuiario Romano fuerit positum Sanctum Jacobum Apost

in Hispaniam, id tamen deinde abstulerit unus Pontifex et precisè p

esse traditionem earum Prouinciarum ita factum, si autem prior Clausula, c

posita in Breuiario de fide fuisset, hæreticus fuisset Baronius, qui

ea mutaret, et qd grauius est docuit expressè Sanctum Jacobum in

nias non uenisse, iterum etiam fuisset hæreticus Vrbanus Octauus qui

clausulam expunxit, restituta priori. Hinc etiam fit ut de multis Historijs, quæ in Sanctorum officijs leguntur multi dubitent ut an Sancta Catharina cum Philosophis ullam habuerit disputationem uere. Cuius rei rationem Theologi passim tradunt, quod, licet Spiritus Sanctus assistat Pontifici et Generali Concilio legitimè congregato in ordine ad definitionem articuli de quo agitur, non tamen ideo de fide sint rationes, et motiua, quibus ad eam definitionem inducuntur et idem est in omnibus nobis, inducimur n. ad mysteria fidei credenda motiuis illis, quæ in materia de fide fusè enumerantur; miraculis, testimonio Virorum prudentum Verbis. Omnes tamen Theologi ad Unum dicunt nec miracula, nec dicta Virorum prudentum uera esse de fide. Ex hac doctrina apud omnes certissima, dico, Ecclesiam tradere quidem, ut de fide Jacobum, Joannem, Franciscum Dominicum Ignatium esse Sanctos, at non tradere tanquam de fide miracula et testimonia, quibus inductus est Pontifex ad Canonizandum, multo minus tradere, ut de fide omnia, quæ in Lectionibus in eorum officio permittit. Certè Sanctam Catharinam Senensem natam esse ex Burghesia et Benincasia familia, hasque duas familias Unam fuisse in Lectionibus traditur, et tamen ex Urbe scribitur deprehensum eam fuisse ex alia ualdé diuersa et humili familia, pictoris scilicet cuiusdam filiam. Ad rem igitur nostram. Ergo etiam si Ecclesia iuxta probabilem sententiam poneret eam Vocem Immaculatam, non continuó eam definiret esse de fide ut de fide quidem celebraret Sanctificationem, siue in primo siue in secundo instanti et in hoc errare non posset, alteram tamen Vocem Immaculatam, posuisset iuxta probabilem sententiam. Habet autem hic discursus summam probabilitatem ex duobus capitibus. Primum est, quod eam Vocem nec quidem modo ponat Uniuersaliter, uti debuisset ponere si eam definire uoluisset et propterea dixi supra cum nos non petamus ut eam debeant usurpare Patres Dominicani, sed nos, quibus alioquin extra officium non negatur eius Usus, non apparet unde possit eis Patribus præiudicium ullum oriri cum ipsi eam uocem ex licentia etiam Pontificis omittentes protestentur eo ipso illam non esse de fide. Secundum Caput unde meus hic discursus ualde confirmatur, est quod cum ipsemet Pontifex alijs in Bullis protestetur, se nullo modo uelle illud præiudicium inferre eis Patribus, profectó quantumuis Nobis, ob deuotionem nostram, faciat licentiam etiam in officio eam uocem usurpandi, ut ante Bullam Gregorij eam usurpabamus (et quidem sine offensione

UNIVERSITARIA DE GRA

Patrum Dominicanorum ipsismet testibus) erit et id nunc sine eorum preiudicio, quod tunc illi utendo Voce Sanctificatio, protestabantur in contrarium, ideoque nulla prescriptio, ijdem nunc licet dicant Conceptio ad huc tamen satis protestabuntur contrarium, omittendo Vocem illam, est enim hec omissio tam grandis protestatio fuit tunc altera per Vocem Sanctificatio. Que confirmatio mihi uidetur euid[ens] ad impediendam, quam timent, prescriptionem, ut ad ostendendum non maius nun[c] lum esse, quam fuerit ante Bullam Gregorij XV.

Non possum tamen, antequam replicam quandam in fauorem Patrum Dominicanorum disc[...] obseruationem omittere circa uerba, quibus illi preteritis clausulis finem imponun[t] tes enim Sacram Congregationem inquiunt uel omninò prohibendum dicere [...] lata Conceptio, uel saltem eam uocem Authoritate Pontificia non confirmandam ultimum desiderium illorum non admiror, quod autem petierint, ne nos priuata au[thoritate] dicere possimus Immaculata Conceptio, nec capio, nec capere possum. An igi[tur] hiberi nobis petunt, ne defendamus publicè B.mam Virginem non fuisse concept[am] peccato? An etiam in tantam Venere presumptionem ut et nobis imponend[um] tium, uti et sibi persuadere sibi potuerunt? Profectò uel ex hoc ipso capite eos non de Voce Immaculata esse sollicitos, sed uelle ut omnia omnino [...] ro nostrum decreta resuindantur. Nam si nobis priuata authoritate dicere B.mam Virginem immunem esse à peccato, qua apparentia quero petunt ut n[on] dicere Immaculatam esse eius Conceptionem, cum priores termini longè clarius tius nostram explicent opinionem?

Respondent, duo hec: Beata Virgo fuit Immunis ab Originali, et Conceptio [...] lata differre in modo significandi, propositio enim, que affirmat, uel negat, [...] sensum, et opinionem priuatam proferentis, terminus uerò complexus et presertim [...] tum, seu attributum importat Principis uel Vniuersalitatis approbatiuum consensu[m] [...] cum dicimus Magnus Dux aliud concipitur, quam si dicatur. Hic Dux est Ma[gnus] si dicam. Suarez est Magnus Doctus, aliud sonat uox Magnus, quam ubi [...] Albertus Magnus; Si ergo dicam Immaculata Conceptio, facile quilibet [...] ita ab omnibus censeri et ab Ecclesia confirmatam eam sententiam, id quod ea non [...]. Nam termini sunt principium sermonum, in principijs autem omnes conueniunt, [...]

per modū termini ponuntur omnes controuersias excludunt, itaq. uox illa Immaculata Conceptio significat ità ab omnibus omninò in Ecclesia sentiri.

Hęc euasio est iam àme in superioribus manifestè reiecta, quatenus ostendi totum hoc prętensū periculum idem omnino fuisse ante Bullas Gregorij nā et tunc ea uox erat Epithetū, erat terminus, erat sicut Magnus Dux et Albertus Magnus et tamen nō ideo tunc ostendebat à tota Ecc.ª ità sentiri, quia ut ipsi Patres Dominicani discurrunt, ipsi nō utebanč ea Voce sed altera Sanctificatio, per quam quasi protestabanč semper in contrariū, hęc est eorū euasio. Atque etiā num post Gregorij XV. Bullam ijdē Patres protestantur in contrariū, licet enim dicant Conceptio, dicunt tamen ieiunè, dicunt sine illo Epitheto, hoc autē sine dubio est protestari, seu ostendere eā Vocē Immaculata nō usurpari ab omnibus, ac proinde non facere Authoritatē fidei. Quod enim dixerint olim Sanctificatio, iam Verò nuda Conceptio, per accidens est ad punctū protestationis, utrobique enim ab eis negatur illa uox, in qua est summa Misterij et ut nos etiā utamur exemplis Ducum, et Principū, profectò si esset dubium circa electionē ualidā alicuius Regis, uel Imperatoris, licet tota Germania V. g. diceret Imperator Ferdinandus ut tamen in contrariū protestarentur Galli, aut Sueci, sufficeret, qd. dū Ferdinandū nominarent, omitterent semper Vocē Imperator, haberet autē maximè locū hęc ratio, si totus mundus sciret eis à publica et altiori aliqua potestate data facultatē, ut eū titulum omitterent sine nota. Non est ergo cur de prescriptione sint soliciti, quia quam diu ipsi fuerunt in Mundo nisi res definiač, sufficientes erunt in contrariū protestantes. Secundo rejicio eū pretextū. Nam licet aliquandò plus significet uox addita per modū Epitheti, quā si alio modo adjiceretur, nemo tamen potest ideo probabiliter negare, si quidquid energię habet illud Epithetū, explicetur per alia uerba ęquipollentia, eo ipso non forè maiorē rationē abstinendi ab Epitheto quā à Verbis illis ęquiualentibus, quia si dicere possum, hominē esse animal rationale, dicere eo ipso possum esse principiū sensationis et discursus uti in illo eodem exemplo: Magnus Dux, aut Albertus Magnus manifestè constat. Nam si eo qd. hoc Epithetū denotat

singulare excellentia Ducis Florentini, scilicet, illud inter Duces esse primu
Ducē per excellentiā, ideoq Dux Mantuanus, aut Ferrariensis nō possit
dici Magnus Dux haud dubiē ob ipsissimā hanc causā nec poterit sic de
tuano dici dux Mantuæ, qui est super omnes alios Duces et per Excellent
quia cū iam per Voces has complexas explicem reflexi quid quid per E
poterā dicere, videtur stultū asserere nō esse licitū mihi Vno Vocabulo illu
nare maiorem omnibus esse, tamen licitū illud duobus, aut tribus uerbis
dicere et hinc etiā respondetur exemplo, qd afferunt de Alberto Magno,
Fran.co Suario, dicunt enim longē minus esse dicere, Suarius est Magnus
dicere Albertus Magnus. Si uerò aliquando fuit (ut re ipsa sæpe feu
cipiū illud Commune, Exemplorq nō requirit Veritas, in hoc profectò e
simū esse. Admitto tamen illud et rogo PPres has, quid sit singulare illu
ea Vox Albertus Magnus significat et pro maiori declaratione concedo
eas Voces denotari Albertum esse inter Scolasticos maximū. Profectò n
tam lepide discurrit ut dicat nō licere nominare Suariū eo Epitheto M
Suarius, licere tū per Verba ei Epitheto equiualentia dicere Suariū esse
mū, inter Scolasticos esse primū Virū. Constet ergo planē improbabil
his asseri licere quidem nobis librū imprimere cui titulus sit, qd B
preseruata fuerit ab Originali et tamen nō licere prefigere libro eū titu
maculata Conceptio, cum ea duo re ipsa ui et energia uocū eadē omnin
Vnde vlt.o concluditur argumentū quo hi maximē nituntur ad reyciendā
Vocē nullū penitus esse ex duplici capite hucusq assignato.

Verum ex omnibus hucusq dictis fortasse contra nos obycere aliquis posse
quidem uox hec Immaculata nullā pro nobis ad fert specialē confirm
nullum singulare tribuit robur, ut quid adeo soliciti sumus, ut ea retinen
Hoc ergo desideriū nostrū satis apertē insinuat aliquid nos grauē inde
con PPres Dominicanos, ac proinde iustē ipsos his conatibus opponi. Resp
facilē si primo nunc ageremus de ea Voce addenda, obiectio hec maxim
haberet sine dubio Vim, at cū in hoc casu nos simus rei, nō actores, impo

[BIBLIOTECA UNI]VERSITARIA DE GRANADA

enim à Patribus Dominicanis ex iusta possessione nos exturbare volentibus, iure meritô sine ulla doli, aut fraudis, aut sinistri alicuius intenti suspicione defendimus privilegium nostrum turpiter enim ejicitur hospes, qui potuit honestè non recipi. Unde obiectio tota revolvitur potius in Patres Dominicanos, qui iam nova tentent in hoc puncto sine dubio per hanc revocationem conantur toti Orbi, maximè Idiotis persuadere iam incipere Pontifices et Cardinales minus benè sentire de Immaculata Conceptione, quam antea. Quid ergo mirum si ad has eorum Machinationes totus Orbis, ad quem de eo novo Decreto fama pervenit cohorruerit? et ad defensionem purissimae Conceptionis B.mae Virginis maioribus fere, quam unquam excitatus sit animis, nec minoribus alibi ut audio, odijs in Patres Dominicanos, ut tutô dicere possimus neque apud Deum inde crevisse, neque apud homines sapientia, et gratia; ipsi sibi imputent, si quae in ipsos cusae sunt fabae

§. Quintus

An Gregorius XV. praeiudicium intulerit nostrae Sententiae

[G]loriantur praeterea in alio §., sibique gratulantur summè, quod dum Immaculatae Conceptionis Patroni summo conatu praeiudicium Dominicanis inferre quaesiverè per Gregorij XV. Bullam, tunc maximè promota fuerit Patrum Dominicanorum Causa, id quod (dicunt ipsi) mirificè demonstrat assistentiam Spiritus Sancti Summo Pontifici, et Vicario Christi, quibus verbis tacitè gloriantur, quasi Spiritus Sanctus per eam Bullam caverit ne Ecclesia tota erraret si Dominicanorum Doctrinam rejiceret. Ego verô Iudico tam inanem gloriae occasionem estimandam nihili. Et primum quod quaeso necesse fuit, illis tam operosè excurrere ad eam fictam prohibitionem coniungendi Vocem Immaculata cum Voce Conceptio (de qua Gregorius nihil ibi omnino cogitavit, ut vidimus) facilius enim, et clarius invenire poterat obvia illa verba, quibus expressè et reflexè ipse Pontifex in ea Bulla dicit, se nolle praeiudicium ullum inferre eorum Sententiae, quem stylum omnes praecedentes Pontifices in suis Bullis etiam expressè servarunt? Quid ergo quaeso admirabile in hac

161

Bulla pro se inuenerunt, unde tam singulariter appareat assistentia
circa Romanum Pontificem? Deinde, qui Bullam illam petierunt, obtin
quidquid optauerunt, scilicet ut omne omninò silentium indiceretur affirm
B.mæ Virginem in peccato conceptam; Hoc enim iam diximus s.a adeo ibi
peram, ut nec priuatim de ea opinione disserere sit eis permissum, qui
excepta ipsa definitione) expectari poterat? Vbi ergo mirifica pro Pa
Dominicanis Sp.us Sancti assistentia? Deniq. Concep.nis Immaculata (
non esset) nõ permisisset Sp.us Sanctus à tota fere Ecclesia tanto affect
deuotione, tam solidis argumentis propugnari. Profectò maximè prou
suam in hoc fere Vniuersali consensu impediendo ostendere debuisset Sp
si fraudis subesset timor, cum communem hanc Sententiam sine nouo
definiri posse, grauissimi Authores sentiant. Id qđ de nullo errore
in Ecc.a auditum est, eo, scilicet, plausu defendi, quo nunc hęc Verit
pugnatur, cum pro contraria aliud omninò apud omnes Aduersarios
mentum non sit, quam quod D. Thomas cum nos steterit, qui tamen
loco contrariam etiam docuit, et uerò si vixisset, hoc tempore totus quan
in B.mę Virginis honorem, eò enim qđ opinio illa tunc fuerit nõ nihil
communis Sanctus Doctor deterritus est. Nam argum.tu qđ per Ch
rita nõ potuisset aliter B.ma Virgo liberari, adeò est leue ut uel inf
ipsi sciant, medico plus eum debere, qui ab illo accipit unde à morbo con
imminente liberetur, quam, qui infirmus iam factus, medicinam ab eo
recipit, qua curetur, Verum iam non de Sententię Veritate disputo,
mores erroris in Ecclesia ab his Patribus cupio remotos.

Vnde reijciendum est obiter illud audacissimum, ac à Veritate alienum dictum a
Patribus in secundo memoriali proiectum in hęc Verba. Cogitur ergo
huiusmodi cautelis ad substiriendam opinionem adeò in sacra Scriptura
datam, et omnium antiquorum Patrum et Doctorum consensu firmatam. Loqu
autem de sua opinione, ubi quis nõ obstupescat, ausos esse dicere in Sacra
Scriptura

[S]criptura ipsorum sententiæ fundatæ, de qua nec hilum in ea reperiri potest?

[P]utant quidem illi se, id inde benè deducere, quod Christus dicatur nos redemisse, ipsiq. nō capiant quomodo possit esse redemptio si nō fuerit culpa, quod tamen exemplo medici ab imminente certissimè morbo præseruantis, clarissimè paulo ante ex sensu etiã infantiũ monstraui. Quod de Patribus omnibus antiquis dicitur, tã est falsũ, ut vix vnicũ possint ostendere, qui expressè [i]d docuerit, de quo puncto alij doctissimi Moderni Authores fusè, ac eruditè [d]iscurrunt.

[Q]d de Doctorũ consensu ult.º dicunt nō est magis veritati conforme, quã præcedens. A quo enim Doctores Scolastici cæperunt, longè plures pro Immaculata Concepne. deprehendemus, quã contra illã maximè à ducentis annis, à quibus quæstio hæc discuti in scolis cæpit, semper enim in dies maiora, et maiora incrementa sumpsit Comunis sententia, altera interim ad vnum angulũ Patrũ Dominicanorum se recipiente.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

§ Sextus

An sit reiectum Nogarolis officium

[Re]iectũ illud omninò esse, responsum hoc deducit fusè, expuncto enim à Breuiario Romano officio illo Nogarolis, consequenter reiectũ est absolutè, et simpliciter quia nō extat ulla alia noua concessio facta Patribus Franciscanis de eo officio pro se retinendo etiam priuatim, quantũ vis eã viuæ vocis oraculo factã, ijdem Franciscani iactauerint colliguntq. indè, facile sub pietatis prætextu imposturas parari, eò quod primũ defuncto eodẽ Pontifice lucem vidit illud Nogarolis officiũ impressũ.

[Q]uod vehementer in Patribus Franciscanis ad tã grauem calumniã maximã patentiã, primo enim totus Religiosissimus Ordo in tot ramos diuisus, quorum quilibet longè numero superat ordinem Patrũ Dominicanorum insimulatur de crimine falsi, in re tã graui, qualis est, oracula Pontificiũ fingere. Secundo vocantur

illi omnes Impostores, eo tamen (ut id obiter notem) honestius, quod tanti pretextu in B.mae Virgine, id eis obijciat; Nam sub obstinationis pietate Impostorem esse, esset penitus intolerabile. Tertio cum Pius qui ad officium Diuinum tenentur, obstrinxerit sub graui peccato, ne aliud Romanum officium recitent, nisi de speciali Summi Pontificis licentia, si Fratres Franciscani eam licentiam non habuerunt orandi illud officium solis, necessum est eos omnes semper mortaliter peccasse, quotiescumque Concessionis orauerunt ad hanc usque diem iis exceptis, qui inuincibili [...]runt ignorantia. Quis autem Deum timens audeat innumerabilibus Religiosis, inter quos saltem ualde multi si non omnes conscientiosi, timentes, docti, prudentes sunt omnibus in quam his grauia mortalia tribuere? Adde cum Fratres Dominicani tam semper fuerint in ha[c] soliciti, ne ipsorum opinio penitus eliminaretur, uel certe ne magis, ac m[agis in] dies debilitaretur, quis prudens persuadere sibi poterit eosdem, et quid[em] Dominicano Pontifice (qualis fuit Pius Quintus) potuisse tolerari, [ut] Franciscani etiam post abolitionem eius officij, ad huc tamen illud [publice in] Choris et priuatim orarent ubique, potuisse in quam id tolerare, ~~aut~~ ig[...] non statim ad ipsum Pontificem eos detulisse et accusasse tanquam [transgres]sores et grauis peccati reos, nisi quia probe tunc sciuerant viue vo[...] culo datam esse eam licentiam orandi illud officium Patribus Franci[scanis.] Quid ergo iam mortuo Pontifice eam negant, quam viuo illo non s[...] reprobare? Potiori sane iure contra ipsos retorquetur argumentum. N[am] impressio officij illius mortuo iam Pontifice prodierit non debilitat [...]mo Veritatem eius Oraculi cum enim in impressionibus (maxime [...] Dominicano Magistro Sacri Palatij, qui longe minora nec Romae [...] imprimi, nec alibi impressa admittit) tanta diligentia adhibeatur, [...]liter est certum, nec imprimere illud officium Fratres Franciscanos ausos, [nec si] ausi fuissent, toleratam esse impressionem, si solide tunc sub recenti me[moria...]

[UNIV]ERSITARIA DE GRANADA

si eo vivae Vocis Oraculo moraliter non constitisset; At nunc P.° post mortuum iam ab octoginta circiter annis, aut septuaginta sex eum Pontificem, gratis asserere illum nunquam talem licentiam concessisse quid aliud quaeso est, quam plusquam dormientes adducere testes? Quarto cum intra totum hoc longissimum tempus moraliter sit impossibile summos Pontifices ignorasse huiusmodi officium â Patribus Franciscanis recitari maximè (quod argumentum meo Iudicio evidentissimum est et ex integro deberet in hoc puncto os Adversarijs claudere) maximè inquam cum post Pium V. Pontifex fuerit creatus ex ord. RR. PP. Franciscanorum Sixtus V. qui evidenter sciebat quod officium sui Ordinis Religiosi orarent, quodquè ipse Religiosus existens orasset. Sixtus inquam V. qui à Pio V. Cardinalis factus ipsiq. valdè carus, optimè nosse poterat, an dedisset nec ne eam licentiam, profectô, esto concederemus à Pio V. fuisse illud officium omnino reiectum dubitare tamen minime liceret quin Sixto V. sciente et dissimulante eius recitationem, licita in posterum facta sit Patribus Franciscanis. Quid ergo iam nunc P.° armatur contra illud officium, quasi omni licentia Pontificia destitutum?

[..]iq. esto daremus non licere nec quidem Patribus Franciscanis, illud orare ipso die Concep.^tionis quando vi Bullae Pij V. tenentur orare officium, quod in Breviario Universali ab eodem Pontifice positum est adhuc tamen inde nullo modo evincere possent Patres Dominicani debere illud ex integro rejici, aut saltem pro his, qui ex devotione et super erogatione orare illud volunt non esse permittendum imprimi, id quod non videntur bene hi Patres in suo responso considerasse; etenim Pius V. ea reformatione solum agit cum his, qui ad horas Canonicas recitandas obligati sunt. Hos tantum adstrinxit ne alio uterentur officio ut prohibuit officium Card.^lis Fran.^ci Quinonis. Per hoc autem ut non prohibuit ut qui ex singulari privata devotione vellet orare officium illud Dominum eius Card.^lis posset pro libitu illud legere, ità etiam nullo modo prohibuit, quominus vel Seculares, vel Regulares ex devotione possent recitare officium illud Nogarolis, Cuius ea est evidentissima ratio; nam Pius V. id

intendit ut in recitatione officij, qui uel ratione ordinis sacror[um], uel ra[tione be]
ficij, uel ratione status Religiosi, obligati sunt, tenerent in Ecc.a Uniu[ersali]
Uniformitatem, quae maximè ad aedificationem fidelium conducit, quam
ipse Pontifex in Bulla de ea reformatione edita expressè declarauit
insuper ne cuilibet liceret confugere ad officia breuia et facilia, qu[ale]
illud Quinones. De rejiciendo uerò eo officio, tanquam in se aliquid in[...]
minus uerum contineret nec cogitauit quidem. Quod idem de officio d[...]
dixerim, quia nec minimum uerbum inuenietur, quo illud reprobauerit
ad huc illius impressio saltem prò deuotione fidelium licita manet, si[cut]
muntur officia de S.ta Cruce, de S.to Spiritu et paruum B.me Virginis,
ratio esse potuerit uel apparens, ut illud omnino prohibeatur sub p[...]
reformationis Breuiarij à Pio V. factae, id quod ad huc clarius dec[...]
P.res Franciscani habuissent tam antiquum usum sui proprij Breui[arij]
habebant Benedictini, Cistercienses, ipsiq[ue] Dominicani à ducentis s[...]
(quos Pius in illa Bulla requisiuit) profectò pro illis mansisset [...]
etiam loco officij pro tota reliqua Ecc.a constituti, dicere illud Nogaro[...]
indirectè tantum fuit eis prohibitum, quibus obligatione orandi non [...]
commune Breuiarium satisfaciunt. Et eo quod P.res Franciscani [...]
sent à ducentis annis suum speciale Breuiarium, non fuisset magis [...]
nus uera ea clausula, Conceptio Immaculata, ut ex termini[s ...]
ergo si tunc licuisset ea uti, etiam ad satisfaciendum praecepto orandi [Horas]
Canonicas, licebit hodie ea uti, quando ex deuotione uolo B.me Vi[rginis]
officium de Concep.ne recitare, gratis ergo ex Pio V. illud praetendit [...]

§. Septimus

Rejiciuntur alia Puncta eius Responsi.

Quod autem post impugnatam àme responsionem illi subiungunt, sub[...]
licet Urbani Octaui Magnor[um] Principum coaceruatis Instantijs act[...]
et festum et officium Immaculatae Concep.nis concederetur, quo casu inquiunt [...]

quisita fuere omnia, quę de Sixto Quarto habebantur, ac tandem nihil ob=
tentum. Hoc inquam et minus sincerè dictum est et punctum quęstionis non
concernit, minus quidem sincerè. Nam Principes, cęteriq Catholici, qui Urbanu
urserunt, non fuere soliciti de impetrando officio cu ea Clausula Immaculata
Conceptio, sed ut Pontifex decideret planè mysterium iuxta vota totius Christia=
nitatis Patribus solummodo Dominicanis exceptis. In hoc puncto nihil potuit
obtineri ab Urbano, Unde et secundum quod diximus clare infertur, scilicet eam
hystoriam non esse ad rem, quia iam non de decisione Mysterij, sed de Vocibus
illis Conceptio Immaculata disputamus.

Cu uerò Patres Franciscani in suo libello supplici Vim aliquam ad retinendu
titulum Concep.nis fecere, tum in eo quod recitatiue saltem titulus ille fuerit ab
aliquibus Pontificibus permissus, ac proinde etia possit permitti ab Innoc.o X;
tum quia Basiliense Concilium, ac Pres Gręci pro ea opinione stare uideant;
Respondent Patres Dominicani è contrario, Ad primum quidem se nouem
numerare Pontifices Romanos, qui non recitatiuè tantum, sed assertiuè B.ma
Virginem in Originali conceptam dixerunt inter quos ut SS.mus Innocentiu
X.um nominis etiam similitudine facilius inducerent adduxerunt duos Inno=
centios Secundum, et Quintum; De Quinto, quia etiam fuit Dominicanus,
Petrus scilicet de Tarantasia, et id non Pontifex existens, sed adhuc inter ipsos
Dominicanos, docuit, fuitq de opinionibus ualde duris accusatus, non multum
curo. Innocentij Secundi uerba citant quidem hi, sed locum Unde accepta
sint non dicunt. De alijs septem, quia nec uerba, nec loca, nec nomina ci=
tantur, multo minus curo. Hoc tamen è contrario certissimè ausim dicere à
ducentis annis uix (nisi fortè Pius Quintus, quia Dominicanus erat) ullu
fuisse Pontificem, qui ut priuata persona Concep.nē Immaculatā non forti
ter tenuerit, quia re vera ab eo tempore uix ullum Authorē non Dominica
num audiui, aut legi Concep.nē Immaculatā impugnasse e contrario uero ex
ipsis Dominicanis multi eam fortissimè propugnarunt, cumq longè maioris

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

Authoritatis sint, qui iam questione mota discussa et euentilata [illegible]
ferunt de illa, quam qui antequam de ea disputarent, quasi sub du[illegible]
uel illam partem propendebant, non uideo cur non adhuc optima sit
da ea deductio Patrum Franciscanorum.

Ad secundum de Concilio Basiliensi respondent se illud respuere, nec decere
sedem accipere formam ab Acephalis, qui illud ipsum Decretum in odium
Ecclesię Romanę tulerunt ut protestatur Card.^lis Turrecremata in su[illegible]
Veritate Concep.^nis ad calcem omni exceptione maiorem sane hi testem a[illegible]
occultę intentionis Concilij Basiliensis, scilicet Turrecrematam Dom[illegible]
et fere eo ipso hostem Immaculatę Conceptionis.

Adde illum tractatum, qui dicitur Turrę Crematę editum post mortem ipsiu[illegible]
Dominicanis, qui probabiliter ea addiderunt ut suam sententiam redder[illegible]
biliorem. Inducor autem uehementer ut credam Turrecrematam nihil e[illegible]
dixisse; Nam maximus ille fuit Patronus omnium reuelationum Sa[illegible]
gittę, quas examinatas à se dicit ex mandato Basiliensis Concilij, et
à Martino quinto Gregorio XI. et Vrbano VI. approbatas. In eis [illegible]
lationibus una est de preseruatione B.^mę Virginis à peccato Originali
ergo Turrecremata dicere potuit illud Decretum factum in odium Ecc[illegible]
cum sciret Ecclesiam Romanam per tres Pontifices illam reuelationem approba[illegible]
ergo figmentum eorum, qui Turrecrematę librum de Concep.^ne ediderunt,
Basiliense Concilium in odium Romanę Ecclesię huiusmodi decretum [illegible]
Et uerò neque capere possum, quo fundam.^to id confingi potuerit, cum R[illegible]
Ecclesia nihil tunc contra Immaculatam Conceptionem statuisset, nec
Pontifex Eugenius (In quem maximè Concilium uidebatur tunc exacer[illegible]
sententiam Patrum Dominicanorum defenderet, neque à Dominicanis illud Con[illegible]
quidquam molestię passum esset, imò tantum abest ea definitio ab odio [illegible]
Romanę Ecclesię ut potius maximè uideatur Concilium ad eam definitione[illegible]
motum, eo quod Ecc.^a Rom.^a iam diù piè celebrauerit festum Concep.^nis, ut m[illegible]

decreto Patres illi testantur, Concilium illud legitimum non fuisse, scimus, oẽs multos tamen adhuc dicere illud approbatum esse punctis illis exceptis, in quibus de potestate Concilij, supra Papam agitur, etiam scimus. Quidquid verò de hoc puncto sit, cum in eo etiam tunc fuerint valde multi doctissimi Viri ex omni natione et punctum illud de Concep.ne nullo modo spectaret ad Causas, ob quas in Pontifice Eugenium commoti illi fuere, Certè et si Authoritatem infallibilem fidei non habeat ea definitio, habet tamen maximam Authoritatem, tanquam consensus diversissimorum Virorum doctorum, ità privatim sententium, neque similem, nisi ex solis ipsis Dominicanis testimonium illi proferre unquam poterunt pro sua Sententia. Quod ad Patres Gręcos respondent non discutio quia de substantia huius quęstionis non disputo, qui voluerit intelligere nullum omnino Patrem tam ex Latinis, quam ex Gręcis esse contra Immaculatam Concep.nem excepto Bernardo et Ruperto è contrario verò multos valde esse pro illa, legat Vasquez disp. 117. Tom. 2. in tertia parte. Quod tamen addunt si Menologium gręcum attente legatur ex illo nihil licere colligere de festo Conceptionis, eò quod Conceptio B.mę Virginis in eo ponitur 25. Martij, Conceptio verò Sanctę Annę ponitur nona Xbris. Hoc inquam non scio quomodo ad ęquivocationem trahatur. Nam Conceptio Sanctę Annę non debet intelligi passivè, qua ipsa S.ta Anna Concepta est, ergo de Concep.ne Sanctę Annę activa, seù qua concepit Virginem est intelligenda ea solemnitas, quam, et Baronius et alij testantur apud Gręcos celebratam iam fuisse Anno 886., fuisseque apud illos longè, quam apud nos antiquiorem ac proinde cum iuxta Bernardi sensum non aliud intelligatur per celebrationem festi Concep.nis denotari quam celebrari eius pręservationem à peccato, Ideò enim hanc negavit Sanctus Bernardus quia festum non vidit ab Ecc.a Latina celebratum, profectò dum Gręci illud festum iam ab octingentis circiter annis publicè celebrarunt, ab eo ipso tempore Gręcos Patres sensisse B.mam Virginem pręservatam fuisse ab Originali teste Bernardo clarissimè deducitur, Quod denique circa

UNIVERSITARIA

eandem Authoritatem ex Menologio addunt, illam scilicet esse deprav
vissimi prolatam est, ita enim de Sacris Patribus, imo de Sacra Scriptu
solent heretici, dum claris testimonijs premuntur; Vnde quaeso Authores
libelli eam depravationem colligunt? Aut ubi ostendunt Codices Meliores
longe aliter Doctissimus Card.lis Baronius diligens Codicum examinator
dubitatione asserit, festum Conceptionis fuisse apud Graecos ab octingentis
ut dixi, celebratum. Verum haec extra nostrum intentum, quidquid enim il
non poterunt evincere, vel apparenter Fratres Dominicani, novam esse à Gre
gorij XV. occasionem, quae movere possit Sanctam Romanam Inquisitio
sendam eam vocem Immaculata Conceptio ad quod precise nostrum
collimavit, Credimusque illud apud quemlibet non praeconcepta opinione
sum suo pondere non cariturum.

193 141

Rodericus de Arriaga
Cancellarius

Martinus Eisman
S. Theologiæ Professor

Joannes Molitoris
S. Theologiæ Professor

Andreas Caloserus
Theologiæ Moralis Professor

Georgius Fran:cus Pachy SS.æ
Theologiæ Doctor SS.æ Scripturæ
Professor et Linguæ Sanctæ

Locus Sigilli

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA